

Het jachtdomein van de spin

Ivo Smeele

30 Jaar is een serieuze leeftijd, dan gaat een medisch wetenschappelijk tijdschrift meetellen. Maakt het NTvDV dat waar? Een n=1 onderzoek laat zien dat, beoordeeld met de meetlat voor wetenschappelijke tijdschriften, het NTvDV goed scoort op de criteria wetenschappelijkheid, *need to know*, toegankelijkheid en aantrekkelijk vormgeving. Aandachtspunten zijn betrouwbaarheid en transparantie. Kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar de meningen van de lezers op deze punten is het mooiste cadeau dat de lezers en het NTvDV zichzelf kunnen geven.

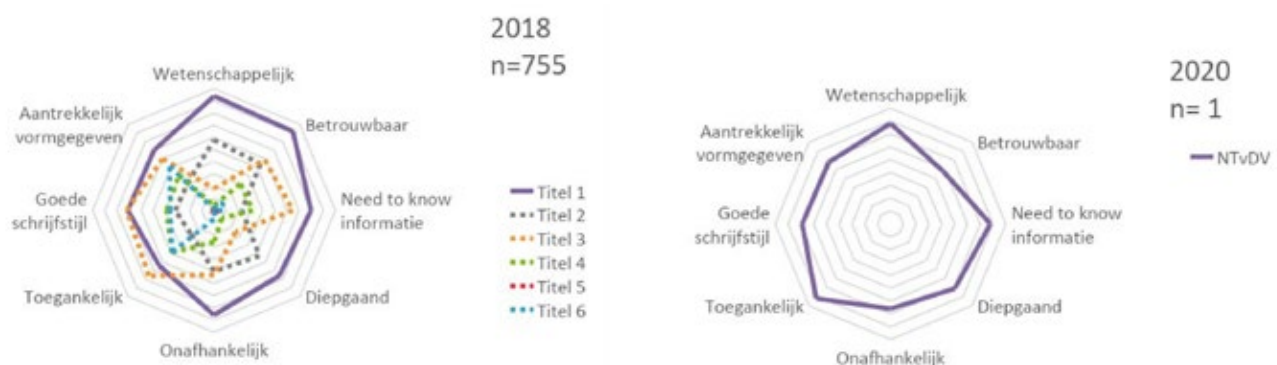
30 Jaar is een serieuze leeftijd. In het leven vaak het moment van de grote toekomstbepalende stappen. Een goed moment om weer eens de meetlat langs het NTvDV te leggen, zoals ik als hoofdredacteur van het 60-jarige *Huisarts & Wetenschap* enkele jaren geleden op verzoek van de redactie eerder al mocht doen. Mijn instrumentarium (de meetlat) komt uit de uitgeverwereld. Die verkopen titels aan abonnees en adverteerders. Voor een (dokters)redactie die (vaak) navelstarend zichzelf de vraag stelt of de koers richting lezers nog de juiste is, kan een meetlat een uitstekend hulpmiddel zijn. Onthoud bij alles: de lezer staat centraal! En niet de auteur, hoe hard die ook zijn best heeft gedaan en teleurgesteld reageert als de redactie voorstelt het proefschrift, de vrucht van jaren ploeteren, te laten samenvatten in pakweg 1500 woorden. En evenmin de redactieleden die al hun vrije tijd en liefde in hun prachtige verenigingsblad stoppen.

Wat wil die lezer(es)? Die zit met het dilemma: waar de kostbare (lees- en scherm)tijd aan te besteden? Die tijd gaat bij voorkeur niet naar een lange zwaar wetenschappelijke tekst met een hoog zuchtgehalte maar naar compacte informatie die snel toegankelijk is. [1] Het spinnenweb (figuur) vat fraai samen wat de lezers graag willen. [2] Met deze meetlat in de

hand beoordeel ik (n=1) nummers van het NTvDV uit 2015 (eerdere jaargangen waren nog niet beschikbaar op de website) en leg dat naast enkele nummers uit 2020.

DE JARIGE DE MAAT GENOMEN

Wetenschappelijk en *need to know* staan bij een tijdschrift van een wetenschappelijke vereniging centraal. Met uitgebreide referenties, Nederlands en Engelstalige abstracts, een beoordeling door een onafhankelijke redactie die systematische en gestructureerd beoordeelt met een vastgesteld instrument en een *Embase* notering, scoort het NTvDV hierop hoog. Gemist wordt het originele onderzoek, hetgeen echter voor ons kleine taalgebied te hoog gegrepen is. En openden nummers in 2015 met pagina's vol met congresprogramma's, verengingsnieuws of abstracts, in 2020 zijn het volwaardige, korte op de praktijk gerichte artikelen die deugdelijk wetenschappelijk zijn onderbouwd, gericht op de volle breedte van het vak zoals venereologie, oncologie, inflammatoire huidaandoeningen, systeemziekten, cosmetische dermatologie, organisatie van dermatologische zorg, et cetera. Daarmee scoort ook *need to know* absoluut hoog, voor zover ik als huisarts kan beoordelen. Met titels als nieuwe ontwikkelingen bij psoriasis, maar ook actuele COVID-19 artikelen, al geplaatst in het vier-

Figuur. Links: Lezers(huisartsen)oordeel uit 2018 over 6 medische titels gericht op huisartsen. (n=755) Rechts: Lezeroordeel NTvDV (n=1).

Huisarts/hoofdredacteur *Huisarts & Wetenschap*

de nummer van 2020! Daarin is de impact van deze crisis voor de dermatologie goed neergezet, met de (beperkte en vergankelijke) kennis van dat moment. Lees het NTvDV en je bent bij in het vak en de ontwikkelingen. Wetenschappelijk en *need to know* scoren voor mij een 8.

BETROUWBAARHEID

Het NTvDV oogt betrouwbaar. Geschreven door zowel aankomende, praktiserende als vooraanstaande collega's en wetenschappers. Beoordeling vindt plaats door de collega's in de redactie. Peer review is er echter niet, noch is er een discussiepagina op de site waar de artikelen staan en lezers op kunnen reageren. En hoe het met de belangen zit, is niet altijd duidelijk, bijvoorbeeld bij de cosmetische dermatologie, waar een artikel over de complicaties bij fillers vragen oproept, met name over mogelijk strijdige belangen. Bij betrouwbaarheid hoort (transparantie ten aanzien van) belangenverstrengeling. Een complexe discussie. Bij de meest artikelen staat hier niets over, en als er iets staat is dat meestal "geen". Ook bij het advies van een domeingroep met een standpunt over een (toch niet al te goedkope) biological staat daar niets over vermeld. Een kleine zoektocht in het transparantieregister levert toch lange lijsten aan vergoedingen op bij de meerderheid van de auteurs in het NTvDV. [3] Een zesje, geef ik als score op dit criterium.

DIEPGANG

Diepgang is voor de dermatologie natuurlijk een extra uitdaging uit de aard van het vak. De huid is de oppervlakte, maar daaronder gaat een wereld (van zowel lichaam als geest) schuil. U kent ze wel: "Ik krijg de kriebels ...van die man in mijn slechte huwelijk, mijn collega op het werk". Als huisarts vraag ik mij wel eens af of er voldoende aandacht en voldoende onderzoek daarnaar is en het NTvDV daarover voldoende publiceert, buiten de voorzichtige aanzet daartoe in het recente oktober nummer. Diepgaand willen zijn, is natuurlijk voor elk wetenschappelijk tijdschrift het dilemma. Het NTvDV worstelt zich hier doorheen met goed onderbouwde en diepgaande maar toch korte artikelen. Waren de stukken in 2015 nog 3-4 pagina's met meer dan 2000 woorden, nu is bijna alles 2 max 3 pagina's lang in druk, met maximaal 1200 woorden. Een topprestatie want zoals de Franse filosoof Blaise Pascal (1623-62) schreef: "Je n'ai fait cette lettre - ci plus longue que parce que je n'ai pas eu le loisir de la faire plus courte". [4]

Klein minpuntje in de diepgang is de literatuurlijst die soms pas na drie weken online te raadplegen is. Een dikke 7.

ONAFHANKELIJKHEID

Dat kan, zoals gesteld, wel een tikkeltje transparanter. 50% van de advertenties zijn van firma's die de prijzige biologicals verkopen. Er lijkt een strakke scheiding te zijn tussen de onafhankelijke redactie die over de inhoud gaat en de uitgever (de Stichting Beheer Tijdschriften Dermatologie) die de zakelijke kanten beheert en de contacten heeft met de adverteerders. Prijzenswaardig is de open discussie over sponsoring van nascholing in nummer 4 van 2020. Een discussie die aanzet tot nadenken. Een 7.

TOEGANKELIJKHEID

Moest de lezer(es) zich in 2015 langs champagne, geklaag over ICT en DBC's en programma's van congressen een weg proberen te banen door het tijdschrift, anno 2020 wordt de

lezer(es) door de sublieme Fokke en Sukke gedwongen in ieder geval het NTvDV uit de folie te halen. Chapeau voor het binnenhalen van Fokke en Sukke, en wees er zuinig op. De heren kunnen ineens vertrokken zijn en het binnenhalen van een cartoonist in een wetenschappelijk tijdschrift is geen sinecure. De *editorials* zijn geen verkapte inhoudsopgave en de pakkende leads trekken de lezer het artikel in. Verbeterpuntje: laat de lead echt de lead zijn, net als bij de kranten en durf de content weg te geven, de (geïnteresseerde) lezer(es) kiest dan zelf om verder te lezen. Net als de brief aan de huisarts, conclusie en beleid graag bovenaan. De *personal touch* ("maak kennis met") bevordert de toegankelijkheid van zowel het NTvDV als van de auteurs (het zijn net gewone mensen met *guilty pleasures*). En dat alles onder het motto 'Beter goed gejat en dan slecht bedacht'. Een 8 voor toegankelijkheid.

SCHRIJFSTIJL

De schrijfstijl is ten opzichte van 2015 veel actiever, compacter, vlotter en eenvormiger geworden. En zonder de klassieke kopjes (methoden, resultaten) maar meer inhoudelijk. Goed voor de lezer(es) om snel de kern te pakken. De vormgeving is sterk verbeterd. Rustige bladspiegel, inspringende leads, heldere doch rustige tussenkopjes, mooi kader voor de samenvatting (tip, publiceer de Engelse samenvatting alleen op het web), voldoende beeld (pijltes om de lezer de weg te wijzen?), afdoende functioneel wit en ook de witte voorkant geeft rust (tip, nog eens aan een logo denken in plaats van een vijf woorden tellende titel?). Beiden een 7.

HET CADEAU

Overall een ruime 7,5 tot 8 voor het NTvDV. Chapeau, er is hard gewerkt en het resultaat mag er zijn, is de conclusie uit dit n=1 onderzoek. Cadeausuggesties voor de volgende verjaardag? Allereerst, ga zo door!

En verder? De tijdgeest vraagt meer digitaal. Doorlopend en *online first* publiceren en communiceren met de lezer(es)s(en) via website en digitale (wekelijkse) nieuwsbrief. Interactiviteit via reactiemogelijkheid bij de digitale artikelen. Door *DermaPodcast* onderweg in de auto gezellig doch serieus bijgepraat worden over de laatste ontwikkelingen gebaseerd op de artikelen in NTvDV. [5] Een goed functionerende zoekfunctie op de website. De lead in *the lead* zetten, de samenvatting naar web-only, belangverstengeling wat transparanter, meer korte nieuwsberichten over relevante ontwikkelingen.

De meeste medische tijdschriften hebben de volwassenheid van het 30-jarige NTvDV pas bereikt op hun 60^e of 100^e verjaardag. Voor 30 lentes telt het NTvDV serieus mee.

Cadeautip voor lezers? Oordeel, reageer, vul enquêtes in en geef de redactie een met elkaar gemaakt spinnenweb.

LITERATUUR

1. www.henw.org/artikelen/hw-lezen-werk-maar-wel-leuk-werk-geraadpleegd-20-oktober-2020
2. www.henw.org/artikelen/lezers-tevreden-over-nieuwe-hw-geraadpleegd-20-oktober-2020
3. www.transparantieregister.nl/geraadpleegd-15-oktober-2020
4. www.twainquotes.com/Letters.html geraadpleegd 20 oktober 2020
5. www.huisartspodcast.nl/henw/geraadpleegd-20-oktober-2020

Ivo Smeele: "De tijdgeest vraagt meer digitaal."

CORRESPONDENTIEADRES

Dr. Ivo Smeele

E-mail: i.smeele@nhg.org

